

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »glas i Europa ved en skillevej: en grønnere, mere energieffektiv industri med øget konkurrencedygtighed og job af høj kvalitet«

(initiativudtalelse)

(2022/C 105/04)

Ordfører: **Aurel Laurențiu PLOSCEANU**

Medordfører: **Gerald KREUZER**

Plenarforsamlingens beslutning	25.3.2021
Retsgrundlag	Forretningsordenens artikel 32, stk. 2 Initiativudtalelse
Kompetence	Den Rådgivende Kommission for Industrielle Ændringer (CCMI)
Vedtaget i sektionen	29.9.2021
Vedtaget på plenarforsamlingen	21.10.2021
Plenarforsamling nr.	564
Resultat af afstemningen (for/imod/hverken for eller imod)	142/1/3

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. Den europæiske glasindustri er en innovativ og yderst strategisk sektor, som EU har stor gavn af. Glasprodukter er uundværlige for omstillingen til en klimaneutral cirkulær økonomi: til renovering af bygninger, produktion af mere vedvarende elektricitet, dekarbonisering af transportmidler og fremstilling af bæredygtig emballage. Glas bidrager også til Europas digitaliseringsrevolution. Kort sagt: Glas er fremtiden.

1.2. EØSU opfordrer EU's politiske beslutningstagere til at sætte glassektoren og alle dens undersektorer i centrum for de aktuelle politiske prioriteter såsom pakken »Klar til 55«-pakken, pakken om cirkulær økonomi, den digitale dagsorden, den strategiske dagsorden for værdikæder og EU's internationale handelspolitik og de dertil knyttede instrumenter.

1.3. EU's renoveringsbølge ville være en umådelig stor kilde til forretningsmuligheder for glas og give anledning til investeringer, samtidig med at den ville bidrage enormt til at reducere CO₂-emissionerne fra bygninger. Vi opfordrer EU og de nationale politiske beslutningstagere til i det mindste at fastholde de nuværende foreslåede mål og om muligt styrke dem.

1.4. En energiomstilling inden for sektoren er nødvendig for at gøre den i sagens natur energiintensive proces med at producere glas kulstofneutral. Denne energiomstilling vil medføre store omkostningsstigninger i forretningsaktiviteterne på grund af højere driftsomkostninger og kapitalbehov.

1.5. EØSU anbefaler på det kraftigste, at EU's politikker støtter glasindustrien for at muliggøre denne omstilling med finansiell støtte til både kapital- og driftsudgifter, opbygning af kapacitet til vedvarende energi, en prisoverkommelig energiforsyning og ved at sikre, at industrien ikke udsættes for illoyal konkurrence fra lande uden for EU's marked.

1.6. EØSU støtter alle EU-politikker og nationale genopretningsplaner, der fremmer transportrevolutionen til intelligente og klimaneutrale biler og den massive udvidelse af de offentlige transportsystemer. Højteknologisk glas har også en vigtig rolle at spille.

1.7. EØSU anbefaler på det kraftigste, at EU klassificerer glas som et permanent materiale på grund af dets inerte, genbrugelige og uendeligt genanvendelige egenskaber.

1.8. EØSU opfordrer til et skifte fra ikkelineære materialer til fuldt cirkulært og genbrugeligt glas, der kan genanvendes, for at mindske afhængigheden af import af fossile brændstoffer, udvinding af nye råstoffer og udtømming af ressourcerne. EØSU foreslår, at EU anerkender fordelene ved glas, hvad angår bidrag til bæredygtige emballagesystemer.

1.9. EØSU anbefaler på det kraftigste en mere omfattende gennemførelse af principperne for den cirkulære økonomi kombineret med offentlige og private finansielle støttemidler og partnerskaber som f.eks. initiativet »Close the Glass Loop« for at fremme genanvendelsen af glas. Dette vil sætte Europa i stand til at undgå glasaffald, reducere energiforbruget og CO₂-emissionerne og skabe nye arbejdspladser i glasgenanvendelsessektoren.

1.10. EØSU opfordrer EU til at anerkende, at glas er uundværligt for produktionen af grøn energi. Glas er en nøglekomponent ikke blot i solcellepaneler, men også i vindmøller, og kan bruges på andre måder til at producere grøn elektricitet. EØSU opfordrer Kommissionen og Europa-Parlamentet til at udvikle nye EU-politikker vedrørende klimamål og strategiske værdikæder for at genstarte produktionen af solceller i Europa og sikre produktionen af andre strategiske glasprodukter og de værdikæder, de tilhører (f.eks. forruder til transportvirksomheder).

1.11. EØSU anmoder om, at der ydes støtte til investeringer i uddannelse og erhvervsuddannelse for at give nye og unge arbejdstagere, der kommer ind i sektoren for at erstatte den aldrende arbejdsstyrke, den nødvendige viden og kapacitet, samt sætte de nuværende arbejdstagere i stand til at holde trit med innovationen og omstillinger i branchen.

1.12. EØSU opfordrer EU til at beskytte vores glasindustrier mod risikoen for CO₂-lækage. Voksende klimaambitioner og stigende kulstofomkostninger kræver en styrket snarere end en svækket beskyttelse mod CO₂-lækage. Glasprodukters konkurrenceevne på eksportmarkederne og i selve EU kan til dels sikres gennem effektive CO₂-lækageforanstaltninger gennem emissionshandelssystemet (ETS). Dette system bør opretholdes for at støtte industrien i omstillingen til at opfylde EU's mål om klimaneutralitet. Indførelsen af CO₂-grænsetilpasningsmekanismen og taksonomipakken skal overvejes nøje. Udvalget anmoder om, at CO₂-grænsetilpasningsmekanismen omfatter en løsning for eksport, og at CO₂-lækageforanstaltningerne styrkes ved at supplere grænsetilpasningsmekanismen med fuld benchmarkbaseret gratis tildeling frem til mindst 2030 i overensstemmelse med WTO's regler.

1.13. En grøn og digital omstilling i Europa og navnlig i glasindustrien skal være en retfærdig omstilling. For at sikre maksimal støtte til denne omstilling opfordrer EØSU til, at arbejdstagerne inddrages. Dialog mellem arbejdsmarkedets parter på alle niveauer bør derfor støttes af EU-lovgivningen.

1.14. Med henblik på at overvåge udviklingen i glasindustrien med hensyn til CO₂-reduktion, -produktion og andre relevante variabler ville EØSU bifalde en mere målrettet støtte og analyse for sektoren som helhed og dens delsektorer og for hver enkelt medlemsstat.

2. Generel beskrivelse af glasindustrien

2.1. Produktion

Ifølge Glass Alliance Europe nåede glasproduktionen i EU op på 36,8 mio. tons i 2020. EU er en af de største glasproducenter i verden. Glasproduktionen omfatter fem delsektorer:

- a) 60,4 % — emballageglas
- b) 29,2 % — planglas
- c) 3,2 % — husholdningsglas
- d) 5,3 % — fibre (forstærkning og isolering)
- e) 2,1 % — specialglas.

2.2. Beskæftigelse

I 2018 beskæftigede glassektoren ca. 290 000 arbejdstagere i EU-27 ⁽¹⁾. Dette tal dækker fremstilling, genanvendelse og forarbejdning af glas, da nogle sektorer, såsom især planglassektoren, har komplekse værdikæder. Glasforarbejdningssektoren omfatter også et betydeligt antal SMV'er.

⁽¹⁾ Kilde: Eurostat og FERVER.

2.3. Sundhed og sikkerhed

2.3.1. Den europæiske glasindustri tilbyder kvalitetsjob til en lang række profiler: fra ufaglærte arbejdere til ingeniører på højt niveau.

2.3.2. Fysisk arbejde i glasindustrien kan være hårdt og undertiden stadig farligt. Sundheds- og sikkerhedsforanstaltninger kræver investeringer og har ofte en positiv indvirkning på produktiviteten. Foranstaltningerne til forebyggelse af erhvervs sygdomme forbedres løbende, som det er tilfældet med forebyggelse af silikose, som en del af dialogen mellem arbejdsmarkedets parter i det europæiske netværk for silikater (NEPSI) om respirabelt krystallinsk silikatstøv. Sikkerhedskulturen og forebyggelseskulturen har bidraget til jobkvaliteten i sektoren.

2.4. Alder, uddannelse og erhvervsuddannelse

I modsætning til Central- og Østeuropa er de vesteuropæiske landes arbejdsstyrke for det meste ældre (over 50 år) og meget erfaren. Det bliver stadig vanskeligere at tiltrække nye og yngre arbejdstagere. At erstatte ældre og erfarne arbejdstagere betyder at uddanne nye arbejdstagere og sætte de nuværende arbejdstagere i stand til at holde trit med innovation og ændringer i branchen.

2.5. Glas er en meget innovativ sektor

2.5.1. Tendenser inden for sundhed og trivsel åbner nye muligheder og markeder for bæredygtig, sund, genbrugelig og uendeligt genanvendelig glasemballage i et lukket kredsløb. Glassektoren arbejder på innovation af design og mere »disruptive« veje til at dekarbonisere produktionsprocessen, hvilket varsler en større forandring i produktionen af glas.

2.5.2. Glas, der anvendes inden for bygge- og anlægssektoren samt bilindustrien, bliver mere og mere avanceret ved at integrere folie, gasser, belægninger, kameraer, radarer og andre materialer for at øge sikkerheden, isoleringsegenskaberne og dataenes transmission. Solceller kan integreres i facadeglas eller i bilpanoramiske soltag for at opretholde effektiviteten og generere vedvarende elektricitet.

2.5.3. Højteknologiske glasprodukter anvendes også i luft- og rumfartssektoren samt forsvarssektoren. Glasprodukter og kompositmateriale anvendes også i rumfartøjer og satellitter som belægninger, elektronik, sensorer, skærme osv. Dette gør ikke blot glasindustrien til en højteknologisk og innovativ sektor, men også til en meget strategisk sektor.

2.6. Konsekvenserne af covid-19

Markedet er blevet presset i nøglesektorer, siden pandemien begyndte, hvilket har resulteret i reduceret produktion med langsom genopretning i visse vigtige glassektorer (planglas, husholdningsglas og fibre). I 2020 faldt sektoren med 1 % til 14 % afhængig af undersektoren. I sektoren for planglas, som hovedsagelig betjener byggesektoren og bilindustrien, faldt EU-markedet i 2020 med mere end 10 %. Selv om udbredelsen inden for byggesektoren har været mere stabil end forventet, er markedet for bilruder fortsat meget svagt til dato.

3. Glas' bidrag til EU's klimaneutralitet, den cirkulære økonomi, trivsel og den digitale dagsorden

3.1. Klimaneutralitet

3.1.1. Renoveringsbølge

3.1.1.1. Glasprodukter er kernen i EU's renoveringsbølge, der har til formål at reducere energiforbruget og CO₂-emissionerne fra bygninger drastisk. Glas med de højeste standarder for energimæssig ydeevne skal anvendes i vinduer til at isolere bygninger. Dette vil betyde massive CO₂-reduktioner, da højtydende ruder i 2050 kan reducere CO₂-emissionerne fra bygninger med 37,4 % ⁽²⁾. Glasuld, skumglas og andre isolerende glasfiberderivater er også afgørende for at opnå optimal isolering i bygninger.

⁽²⁾ Kilde: TNO-rapport fra 2019 — Glazing potential: energy savings and CO₂ emission reduction — Glass for Europe.

3.1.1.2. EU's renoveringsbølge ville være en umådelig stor kilde til forretningsmuligheder. En fordobling af vinduesudskiftningsraten kan resultere i, at markedet for planglas vokser med over 60 %, og kan således udløse investeringer.

3.1.2. Produktion af grøn energi

3.1.2.1. Glas er uudværligt for produktionen af grøn energi. Glas er en nøglekomponent i solcellepaneler. Vindmøller bruger glasfibre til at gøre dem lette og samtidig robuste. Grøn elektricitet kan også genereres af specielle spejlglas, der fokuserer lys på et centralt element, der er forbundet til en generator.

3.1.2.2. Den hurtige stigning og det hurtige fald i den europæiske solpanelproduktion på grund af unfair konkurrence fra kinesiske virksomheder kan tjene som eksempel på, at man ikke kan styre nye grønne energimuligheder i et internationalt konkurrencepræget miljø. Nye EU-politikker vedrørende klimamål og strategiske værdikæder bør sigte mod at modernisere produktionen af solceller i Europa.

3.1.3. Transport

3.1.3.1. Glassektoren er en stor leverandør til producenter af rullende materiel. På grund af covid-19-krisen har nogle offentlige transportvirksomheder sat en række store ordrer på pause eller annulleret dem, og flere anlæg risikerer at lukke, hvilket kan resultere i en stigning i importen. Rettidige nationale genopretningsplaner kan være effektive til at støtte europæisk produktion.

3.1.3.2. Selv om bilindustrien allerede var i krise før covid-19, vil der sandsynligvis komme en efterspørgsel efter mere avancerede letvægtsglas med høj isolering. Førerløse biler vil øge efterspørgslen efter mere sofistikerede specialiserede glasprodukter, der kan fungere som skærme, kontrolpaneler og enheder til udvidet virkelighed osv.

3.1.4. Bæredygtig emballage

Glas forsyner Europas fødevarer- og drikkevarer-, kosmetik- og lægemiddelsektor (f.eks. covid-19-vacciner) med sund og bæredygtig inert emballage. Glassektoren er førende med hensyn til en lang række innovationer inden for miljøvenligt design, dekarbonisering og energieffektivitet med henblik på at ændre den måde, hvorpå glas produceres. Hvert år investeres ikke mindre end 10 % af produktionsomkostningerne i dekarbonisering, energieffektivitet og opgradering af anlæg. Det seneste projekt vedrørende emballageglas Furnace for the Future⁽³⁾, hvortil der er ansøgt om midler fra ETS-innovationsfonden, vil reducere emissionerne med 60 %. Dette er et af flere initiativer til at støtte sektorens mål om at levere klimaneutral glasemballage, som vil ændre sektoren og give store muligheder for vækst inden for kulstoffattig glasemballage.

3.2. Cirkulær økonomi: glas som et perfekt cirkulært produkt

3.2.1. Glas er et permanent, inert materiale, der kan genbruges og genanvendes uendeligt uden at miste sine egenskaber.

3.2.2. Glas er et miljøvenligt alternativ til en række plastprodukter og fører kapløbet med hensyn til effektiv genanvendelse, og det er 100 % genbrugeligt, hvilket giver et fuldt cirkulært system. Det er den eneste emballage, der ikke har brug for et plastlag eller en emballageindsats, og som altid er et sundt og sikkert materiale til fødevareremballage, uanset hvor mange gange det genanvendes, og er den eneste emballage, der kan dette. Glas er et af de mest genanvendte emballagematerialer, og 76 % af alt glas, der markedsføres i dag, indsamles til genanvendelse. Brug af genanvendt glas sparer både energi og CO₂-emissioner. EU-omfattende incitament, som skal tilskynde interessenter i hele værdikæden, herunder forbrugere, til at sørge for mere og bedre genanvendelse, bør fortsat støttes.

3.2.3. I bygningsglassektoren tegner genanvendt glas sig i dag for 26 % af råmaterialeforbruget⁽⁴⁾. Der er potentiale til at øge genanvendelsen ved at forbedre indsamlingen, sorteringen og rengøringen af glas, der kommer fra gamle vinduer eller facader.

⁽³⁾ Furnace for the Future: <https://feve.org/about-glass/furnace-for-the-future/>.

⁽⁴⁾ Glass for Europe — 2050: Flat glass in climate-neutral Europe — 2019. <https://glassforeurope.com/wp-content/uploads/2020/01/flat-glass-climate-neutral-europe.pdf>.

3.2.4. Når den første generation af solceller er udtjent, kan det skabe en ny mulighed for at modernisere industripolitikken for solenergi og bevare værdifulde materialer i Europa gennem øget genanvendelse. En klar EU-vision og -politik bør understøtte dette.

3.3. Trivsel

3.3.1. Vi er omgivet af glas. Moderne liv ville ikke være muligt uden. Glassektoren er også en af de ældste industrier og har dybe historiske rødder i Europa med hensyn til dekorativt glas, kunst og kultur. Denne lange tradition har formet europæisk knowhow, praksis og glasfremstillingskunst.

3.3.2. Glas muliggør i dag medicinsk teknologi, bioteknologi og biovidenskabelig teknik. Glas beskytter os også mod røntgenstråling (radiologi) og gammastråler (atomenergi). Indendørs designglas og glasmøbler som spejle, skillevægge, balustrader, borde, hylder og glasbelysning forbedrer vores stue- og kontorarealer.

3.3.3. Glas beskytter kvaliteten og holdbarheden af vores mad og drikkevarer. Service af glas skaber tilbehør til det finere køkken og *art de vivre*. Glasvinduer slipper naturligt lys ind i vores hjem og kontorer. Glas bruges i husholdnings- og kontorapparater og elektronik som ovndøre, kogeplader, TV- og computerskærme og smartphones.

3.4. Et digitalt Europa

Europæiske produktionsanlæg producerer allerede det tyndeste glas, som bruges til skærme, smartphones, tablets og andre (berøringsfølsomme) skærme. Glasfiberoptiske ledninger og kabler sikrer både storstilet og endog interkontinental transport af data samt mikroforbindelser i elektroniske enheder og chips.

4. Glas som en energiintensiv sektor

4.1. Hvert år genopbygges eller tilpasses nye ovne gradvist med innovative kulstoffattige teknologier, der er langt mere energieffektive. Industrien fortsætter med at reducere energiforbruget ved at gøre brug af teknologier til genvinding af spildvarme, Organic Rankine Cycle-teknologi, stigende anvendelse af affaldsglas og andre symbiotiske teknologier. Nye energistyringssystemer og -teknologier, der anvendes i alle glasværker, bidrager til at øge energieffektiviteten.

4.2. Faldet i energiforbruget i glassektoren har bevæget sig ad en stejl nedadgående kurve i næsten 100 år og er nu ved at nå sin termodynamiske grænse.

4.3. Da CO₂-emissionerne i glassektoren er direkte forbundet med den anvendte energi, kan energieffektivitetsforbedringerne ses i form af en reduktion af CO₂-emissionerne. Disse forbedringer har faktisk ført til en kraftig reduktion af CO₂-emissionerne. F.eks. reducerede den franske glasindustri — som er ret forskelligartet og sofistikeret — sine CO₂-emissioner med 70 % mellem 1960 og 2010.

4.4. Med henblik på at overvåge glasindustriens fremskridt sammenlignet med andre energiintensive sektorer bør der udvikles en mere målrettet støtte til sektoren som helhed og dens delsektorer og til hver enkelt medlemsstat.

4.5. Veje til klima-/kulstofneutralitet

4.5.1. Glassektoren har næsten nået sin termodynamiske grænse, hvilket betyder, at en betydelig reduktion af CO₂-emissionerne ikke længere er mulig med de nuværende teknikker og forbrænding af naturgas. Det, der er behov for, er en energiomstilling og endnu større cirkularitet i glasproduktionen i de områder, hvor der er et potentiale.

4.5.2. Grøn elektricitet

Elektrificering er en anden lovende vej til dekarbonisering af glasproduktionen. Et demonstrationsprojekt — Furnace for the Future — er ved at blive udviklet. Det vil være den første store hybride elektriske emballageglasovn i verden. Der findes allerede små elektriske ovne i delsektorerne emballageglas og husholdningsglas. Ligesom med brint skal den grønne elektricitets kapacitet også udvikles.

4.5.3. Grøn brint

Brint er et meget lovende alternativ til naturgas. Glassektoren er allerede ved at undersøge muligheden for brintovne. Det vil stadig tage flere år, før den første brintdrevne ovn er i drift på konkurrencedygtige vilkår, og før der er tilstrækkelig produktions- og transportkapacitet til brint.

4.5.4. Cirkularitet

Ved smeltning af glas med naturgasovne sker op til 80 % af CO₂-udledningen ved forbrænding af naturgas, og 20 % udledes af nye råstoffer. Udskiftning af nye råstoffer med genanvendt glas (glasskår) fjerner behovet for at udvinde nye stoffer, reducerer affald og CO₂ og sparer energi. Der er potentiale til at »skabe et lukket kredsløb for glas«⁽⁵⁾ og til at genanvende en større mængde glas efter konsumering. I delsektorerne byggeglas og bilglas afprøves flere initiativer og modeller for at forbedre indsamlingen. Der bør fastsættes et mål om forudgående afmontering af glas og ruder i bygninger inden nedrivning og en materialespecifik indsamling, som skal supplere det overordnede mål for bygge- og nedrivningsaffald, som ikke er effektivt med hensyn til letvægtsmaterialer som glas. Der er behov for særskilte indsamlingssystemer for at sikre høj kvalitet og dermed gøre det muligt at anvende et højt niveau af genanvendt indhold i glasprodukter.

4.5.5. Hindringer og udfordringer

Energiomstillingen vil medføre højere driftsomkostninger (OPEX) og kapitalbehov (CAPEX). EU's politikker skal støtte industriens investeringer for at muliggøre denne omstilling og sikre, at industrien ikke udsættes for illoyal konkurrence fra lande uden for EU-markedet. Desuden skal der træffes foranstaltninger nu, da ovne har en levetid på ca. 10-15 år (emballageglas) eller 15-20 år (planglas). Det giver os kun to generationer af ovne indtil det afgørende år 2050.

5. Glasindustrien i EU's politik

5.1. Den grønne genopretning: Den grønne pagt, EU's renoveringsbølge, indsatsen for mere vedvarende energi, bæredygtig transportpolitik og initiativer for cirkulær økonomi er effektive drivkræfter for kulstoffattige glasprodukter.

5.2. Nye energikilder: Støtte til og opbygning af vedvarende energikapacitet til grøn elektricitet og grøn brint og sikring af tilgængeligheden af biogas. Støtte til vind- og solenergi i energimikset.

5.3. FoU: Forøgelse af offentlig støtte og finansiering til FoU- og demonstrationsprojekter⁽⁶⁾ som f.eks. innovationsfonden under EU's emissionshandelssystem med henblik på at dekarbonisere produktionen og videreudvikle energieffektive ovne. Fonden var massivt overtegnet i første indkaldelsesrunde, og det samme forventes ved kommende indkaldelser.

5.4. Markedsudbredelse: Der er behov for mekanismer til at støtte markedsudbredelsen af kulstoffattige glasprodukter for at sikre investeringsafkast for investeringer i kulstoffattig produktion. Der bør ydes støtte til udskiftning af plast med bæredygtige glasalternativer i detailsektoren, i hjemmet, i hotel- og restaurationssektoren, til takeawaymåltider og til fødevarer og drikkevarer på farten for at hjælpe med at gå fra lineære til cirkulære økonomisystemer.

5.5. Renoveringsbølgen: Støtte til foranstaltninger under renoveringsbølgen, som har potentiale til at tilskynde til anvendelse af produkter, der undgår CO₂, med henblik på at øge energieffektiviteten og vedvarende energi i bygninger og i transportsektoren. Forøgelse af energieffektivitetsmålet, som skal gøres bindende på EU-plan, for at tilskynde til renovering af offentlige bygninger og øge ambitionsniveauet for energibesparelsesforpligtelser. Støtte til forhøjelse af de midler, der er til rådighed til renovering af bygninger, gennem en række instrumenter, herunder den nye sociale klimafond.

5.6. Bæredygtig transport: Støtte til transportrevolutionen mod intelligente og klimaneutrale biler og udvidelsen af de offentlige transportsystemer. Højteknologisk glas spiller en vigtig rolle i den henseende.

⁽⁵⁾ Close the Glass Loop: <https://closetheglassloop.eu/>.

⁽⁶⁾ Glasindustrien har mange dekarboniseringsstrategier såsom omstilling til vedvarende energikilder, energieffektivitetsforanstaltninger, kulstoffattige råstoffer, anvendelse af genanvendt glas, transport og logistik.

5.7. Bæredygtig emballage: Støtte til et skifte fra ikkelineære materialer til fuldt cirkulært og genbrugeligt glas, der kan genanvendes, for at mindske afhængigheden af import af fossile brændstoffer, udvinding af nye råstoffer og udtømming af ressourcerne.

5.8. Cirkularitet: Støtte til infrastrukturer til særskilt indsamling og genanvendelse, kapacitetsopbygning og teknologier med henblik på at maksimere mængden og kvaliteten af glas efter konsumering, der indgår i lukkede genanvendelses-kredsløb og bliver til nye glasprodukter igen. Tilskyndelse til partnerskaber mellem den offentlige og private sektor i værdikæden, såsom platformen for emballageglas »Close the Glass Loop«⁽⁷⁾, med henblik på samarbejde.

5.8.1. Der skal navnlig gøres en indsats inden for aktiviteter i bygge- og anlægssektoren, herunder nedrivningsaffald, for at udnytte potentialet i udtjent bygningsglas.

5.8.2. En høj genbrugsprocent og en høj genanvendelsesprocent for glaseballage har vist sig at bidrage til at mindske glaseballagesystemernes miljøpåvirkning og øge ressourceeffektiviteten. For at opnå høje genbrugs- og genanvendelsesprocenter har industrien, ud over ordninger for udvidet producentansvar for genanvendelse af engangsglaseballage, indført frivillige pantsystemer for genbrugsglaseballage, og nogle medlemsstater i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS) har indført obligatoriske pantsystemer for enkeltvejsemballage til drikkevarer. Selvom obligatoriske pantsystemer for engangsglaseballage betragtes som et effektivt middel til at forebygge henkastning af affald og opnå høje genanvendelsesprocenter, mener EØSU ikke, at pantsystemer for andre former for engangsglaseballage (ikke kun drikkevareemballage) er foreneligt med de velfungerende ordninger for udvidet producentansvar, som har vist sig at være et velegnet system til indsamling med henblik på genanvendelse, og som har ført til meget høje genanvendelsesprocenter.

5.8.3. For emballageglas, som ikke kan genopfyldes, bør der ydes støtte til udvidede producentansvarsordninger, der kan indsamle glas i løs vægt. Disse er langt mere effektive end returpantordninger for enkeltvejsemballage, både miljømæssigt og økonomisk.

5.9. Digitalisering: Støtte til industrier og arbejdstagere, der muliggør et digitalt Europa (fiberoptik, berøringsskærme, skærme, sensorer) gennem en effektiv EU-industripolitik og udvikling af økosystemer under hensyntagen til alle ovennævnte udfordringer og under hensyntagen til de særlige forhold i de forskellige delsektorer inden for glas.

5.10. Sikring af konkurrenceevnen på det europæiske marked

5.10.1. Energiomstillingen i glassektoren vil tage tid, og under omstillingen skaber de meget høje og stigende energiomkostninger en yderst udfordrende situation i glassektoren — omkostninger, som i øjeblikket tegner sig for ca. 25-30 % af produktionsomkostningerne, afhængig af produkter og prisudsving.

5.10.2. Statsstøtte

Alle delsektorer inden for glasindustrien bør nyde godt af støtteinstrumenter til CAPEX og OPEX, såsom moderniseringsfonden, EU's strukturfonde og ETS-innovationsfonden. Glassektoren bør fritages fra energibeskatningsdirektivet, men omfattes af gruppefritagelsen for elkompensation og nyde godt af Carbon Contracts for Difference (CO₂-differencekontrakter), således at de kan investere i processer med lav CO₂-produktion. Navnlig bør specialglas føjes til klimalisten for statsstøtte.

5.10.3. Konkurrenceevne på verdensplan

5.10.3.1. Der skal hurtigt gøres noget ved unfair handelspraksis fra tredjelande ved hjælp af effektive handelspolitiske instrumenter.

5.10.3.2. Sektoren for kontinuerlige filamenter af glasfibervarer har lidt under fordrejede markedsvilkår på grund af den store import af dumpede og subsidierede glasfibre fra Asien. Der er et presserende behov for modvirkning af omgåelse, f. eks. vedrørende import fra Egypten og Bahrain.

(7) Close the Glass Loop: www.closetheglassloop.eu.

5.10.3.3. Glassektoren, der producerer forruder til bilindustrien, står også over for hård konkurrence, hovedsagelig fra kinesiske producenter. Lavere miljø- og CO₂-emissionsnormer kombineret med lavere lønninger og dårligere arbejdsvilkår fører til unfair konkurrence, der kan få europæiske bilfabrikanter til at øge importen fra Fjernøsten og forårsage flere CO₂-emissioner på verdensplan.

5.10.3.4. Europa er den førende producent af glasemballage i verden. Sektoren betjener EU's vigtigste fødevarer- og drikkevaresektor, som er den største sektor i EU. Glas bidrager også til udenrigshandelen til en anslået værdi af 250 mia. EUR med produkter, der er emballeret eller sandsynligvis vil blive emballeret i glas, hvilket giver flere indtægter fra eksport ud af EU end plastharpiks og -granulat, organiske kemikalier og fly.

5.11. Sikring af en retfærdig omstilling

Livslang læring og uddannelse bør fremmes og støttes for at sikre, at arbejdsstyrken tilpasser sig nye teknologier og processer, og for at skabe større jobsikkerhed, både inden for sektoren og generelt på arbejdsmarkedet. Arbejdstagerne bør inddrages i omstillingen, og derfor bør dialogen mellem arbejdsmarkedets parter på alle niveauer støttes af EU-lovgivning.

5.12. Lovgivningsmæssig stabilitet og sikkerhed

5.12.1. CO₂-lækage: Effektive CO₂-lækageforanstaltninger gennem ETS bør opretholdes for at støtte industrien i omstillingen til at opfylde EU's mål om klimaneutralitet og for at skabe og opretholde lige vilkår på europæisk og internationalt plan.

5.12.2. CO₂-grænsetilpasningsmekanismen: EØSU går ind for en omhyggelig indførelse af CO₂-grænsetilpasningsmekanismen i overensstemmelse med WTO-reglerne, men den bør omfatte en løsning for eksport og supplere gratis tildeling på et fuldt benchmarkniveau frem til mindst 2030 for at give virksomheder mulighed for at fokusere på lavemissionsinvesteringer og for at vurdere effektiviteten af mekanismen.

5.12.3. Taksonomi: Udvalget bifalder arbejdet med EU's taksonomipakke, der sigter mod at styre privat finansiering mod bæredygtige aktiviteter, men mener, at man bør tage fat på glasfremstillingens rolle og dens bidrag til klimatilpasning og modvirkning af klimaforandringerne.

5.12.4. Cirkularitet: Udvalget glæder sig over handlingsplanen for den cirkulære økonomi og anbefaler, at glas anerkendes fuldt ud som et permanent materiale, der forbliver produktivt i vores økonomier, og at initiativer til at øge cirkulariteten for glas støttes fuldt ud.

5.12.5. Klar til 55: Pakken blev fremlagt, mens denne udtalelse var under udarbejdelse. Den indeholder forslag om ændring af en række eksisterende forslag (f.eks. emissionshandelsdirektivet, energibeskatningsdirektivet og direktivet om vedvarende energi) og præsenterer enkelte nye (såsom forslaget om CO₂-grænsetilpasningsmekanismen). Udvalget opfordrer Kommissionen til nøje at vurdere denne pakkes indvirkning på glasindustrien. I betragtning af de ændringer, der er indført på mange forskellige områder, er det afgørende at sikre sammenhæng mellem de forskellige retsakter og undgå potentielle konflikter. Pakken bør støtte industrien i retning af energiomstillingen og samtidig sikre lige vilkår med konkurrenter uden for EU, der ikke har de samme kulstofomkostninger.

Bruxelles, den 21. oktober 2021.

Christa SCHWENG
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg